

POSTANOWIENIE

Dnia 5 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Ciechanowicz (spr.)

Sędziowie: SO Mariola Wojtkiewicz

SO Sławomir Krajewski

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2014 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. S. (1), K. S. (1)

przeciwko (...) w S.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli i o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 3 lutego 2014 r. Sygn. akt I C 981/11

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 3 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie odmówił odrzucenia pozwu w zakresie żądania pozwu o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli.

W uzasadnieniu Sąd ten podkreślił, iż po ostatecznym sprecyzowaniu żądania powódki A. S. (1) i K. S. (1) wniosły m.in. o zobowiązanie pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. do złożenia oświadczenia woli o ustanowieniu odrębnej własności lokalu nr (...) w O. (...) o powierzchni 55 m² składającego się z dwóch pokoi, kuchni, łazienki i przedpokoju wraz z udziałem 33/100 w działce nr (...) K., obręb O., dla której Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie Wydział Zamiejscowy Ksiąg Wieczystych w P. prowadzi księgę wieczystą nr KW (...) i udziałem 1/68 w działce nr (...) K., obręb O. – Kw nr (...) i przeniesienie tak ustanowionego prawa własności lokalu wraz z udziałami w działkach nr (...) na powódkę A. S. (1) w wykonaniu zobowiązania zawartego w umowie nr (...) zawartej pomiędzy stronami wraz z uznaniem, iż powódka wpłaciła pełen wkład budowlany i dodatkowe koszty budowy.

Pozwana podniosła zarzut powagi rzeczy osądzonej z uwagi na postępowanie zakończone przed Sądem Okręgowym w Szczecinie pod sygn. akt I C 432/05 w zakresie żądania zobowiązania pozwanej do złożenia powyższego oświadczenia woli.

Sąd Rejonowy podkreślił, iż analiza akt Sądu Okręgowego w Szczecinie I C 432/05 wskazuje, iż w dniu 7.09.2004 roku A. S. (2) wniosła o podjęcie uchwały przez Radę Nadzorczą dotyczącą przydzielania jej mieszkania nr (...) we wsi O., (...) K., wskazując ostatecznie jako stronę pozwaną Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w S.. Sąd I instancji wskazał, iż na rozprawie w dniu 27.01.2006 roku wydano wyrok oddalający powództwo w całości. Lektura uzasadnienia tego wyroku – dalej podkreślał Sąd pierwszoinstancyjny - w tym powołane podstawy prawne (art. 226 § 1 ustawy z dnia 16.09.1982 roku Prawo spółdzielcze oraz wskazane w uzasadnieniu postanowienia regulaminu spółdzielni), wskazują, że przedmiotem rozstrzygnięcia sądu było jedynie roszczenie o przydział lokalu na zasadzie spółdzielczego

prawo do lokalu. Powyższy wyrok został zaskarżony przez powódkę i Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 28.06.2007 roku oddalił apelację. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, przyjmując jej za własne. Z uzasadnienia wyroku tegoż Sądu wynikało, iż przedmiotem oceny Sądu Odwoławczego było jedynie zobowiązanie pozwanej spółdzielni do ustanowienia na rzecz powódki spółdzielczego własnościowego prawa do spornego lokalu, o czym dobitnie świadczy analiza prawna dokonana k. karcie 385 akt I C 432/05.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy uznał, iż roszczenie powódki A. S. (1) o zobowiązanie spółdzielni do ustanowienia odrębnej własności przedmiotowego lokalu nie zostało rozpoznane przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie I C 432/05, w konsekwencji nie zachodzi powaga rzeczy osądzonej w rozumieniu art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. i zarzut w tym zakresie należało oddalić.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżyła strona pozwana w całości wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia i odrzucenie pozwu; zasądzenie solidarnie od powódek na rzecz pozwanej kosztów postępowania Zażaleniewego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3 617,00 złotych.

Zaskarżonemu postanowieniu pozwana zarzuciła naruszenie przepisów postępowania poprzez przyjęcie, że

- nie zachodzi powaga rzeczy osądzonej w rozumieniu art. 199 k.p.c.,
- przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i błędną ich ocenę, tj. art. 233 k.p.c.,
- wadliwe uzasadnienie postanowienia, tj. nie wykazania wymaganych elementów uzasadnienia.

W uzasadnieniu podkreślono, iż podnosząc zarzut rzeczy osądzonej, pozwana wskazała, że pomiędzy stronami toczył się już spór sądowy o roszczenie oparte na tej samej podstawie faktycznej i prawnej sprawie przed Sądem Okręgowym w Szczecinie o sygnaturze akt I C 432/05 w pierwszej instancji oraz przed Sądem Apelacyjnym w Szczecinie pod sygnaturą akt(...) Rozstrzygając kwestię zasadności niniejszego zażalenia zdaniem skarżącej należy zwrócić uwagę na następujące okoliczności, prowadzące do przekonania, że mamy w niniejszej sprawie do czynienia z tożsamością podstawy faktycznej, prawnej oraz tożsamością stron co prowadzi do przyjęcia stanu rzeczy osądzonej.

Należy zauważyć, że powództwo z 2005 roku sformułowane zostało przez stronę nie reprezentowaną przez zawodowego pełnomocnika i treść roszczenia była ostatecznie ustalana przez Sąd orzekający. Z treści uzasadnień, zarówno wyroku Sądu I instancji, jak i II instancji, wynika wprost, że przedmiotem roszczenia była realizacja umowy zawartej między stronami (jako podstawa prawna roszczenia) i przeniesienie własności spornego lokalu na rzecz powódek — sformułowane jako roszczenie o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli w formie aktu notarialnego (cyt. przygotowanie aktu notarialnego”). Jednocześnie dalej podkreślała pozwana powództwo to zostało oparte na tożsamych twierdzeniach powódek, że wkład budowlany został wniesiony w pełnej wysokości, a wymagane przez pozwaną spółdzielnie dopłaty są nieuzasadnione — wskazując na podstawę faktyczną sporu.

Powództwo to, zostało oddalone w całości. Nie sposób zatem zgodzić się z Sądem Rejonowym, że któreś z roszczeń nie zostało przez Sąd orzekający rozpoznane.

Sąd orzekający całkowicie pominął istotne dla orzeczenia w przedmiocie odmowy odrzucenia pozwu przesłanki ustawowe. Sąd nie zbadał bowiem, czy i w jakim zakresie możemy także mówić o tożsamości podstaw faktycznych żądania, a co najmniej nie dał temu wyrazu w uzasadnieniu postanowienia.

W przedstawionych postępowaniach, nawet przyjmując, że roszczenie z 2005 roku istotnie było tylko roszczeniem o ustanowienie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, pomijając wyraźne roszczenie o przeniesienie własności, które jest przedmiotem niniejszego postępowania należy dojść do przekonania, że ustalenia są tożsame i wynik sprawy jest z góry dający się przewidzieć. Podstawa prawna roszczenia jest tożsama. Wymogi stawiane umową zarówno dla przeniesienia własności, jak i ustanowienia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu są identyczne i wymagają uiszczenia wszystkich opłat na rzecz Spółdzielni. Stan faktyczny zdaniem skarżącego nie uległ zmianie.

W odpowiedzi na zażalenie powódki wniosły o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się nieuzasadnione.

Odrzucenie pozwu jest decyzją sądu odmawiającą merytorycznego rozpatrywania sprawy z przyczyn procesowych. Decyzja taka staje się obligatoryjna w każdym przypadku, w którym od samego początku istnieje brak dodatnich przesłanek procesowych, bądź też zachodzą ujemne przesłanki, określone w art. 199 k.p.c., art. 1099 k.p.c. i art. 1124 § 3 k.p.c. Jedną z przyczyn odrzucenia pozwu wskazanych przez powyższe przepisy jest powaga rzeczy osądzonej. Stosownie do dyspozycji art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. sąd odrzuci pozew jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa została już prawomocnie osądzona. Powaga rzeczy osądzonej zachodzi zatem w wypadkach, gdy zapadło już prawomocne rozstrzygnięcie dotyczące tego samego przedmiotu postępowania, które toczyło się między tymi samymi stronami.

Powódki A.i K. S. (2) wniosły przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. dnia 13.06.2011 r. pozew o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli o ustanowienie odrębnej własności lokalu i jego przeniesienia oraz o ustalenie. Tak ukształtowane roszczenie zdaniem strony pozwanej było już przedmiotem rozpoznania Sądu Okręgowego w Szczecinie w sprawie sygn. akt I C 432/05 w pierwszej instancji oraz Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w sprawie sygn. akt (...), co zdaniem pozwanej stanowi ujemną przesłankę procesową. Z powyższym prawidłowo nie sposób się zgodzić. Warto podkreślić, iż żądanie opisane w powództwie zarejestrowanym pod sygn. akt I C 432/05 dotyczyło kwestii stricte spółdzielczych - zobowiązanie do przekazania przydziału i ustanowienia spółdzielczo-własnościowego prawa do lokalu, zaś niniejsze dotyczy zobowiązania do złożenia oświadczenia woli o ustanowieniu odrębnej własności lokalu i jego przeniesienia na powódki. O ile możliwość zadośćuczynienia żądaniom pozwu w zasadzie sprowadza się do oceny podobnych przesłanek to jednak odmiennosć żądań, a to dochodzenie ustanowienia spółdzielczo-własnościowego prawa, a obecnie ustanowienia własności – dyskwalifikuje ujemną przesłankę procesową wskazaną w art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.

Nie mniej jednak zdaniem Sądu Okręgowego istotnym z punktu widzenia odmowy odrzucenia pozwu jest również i fakt, iż w pozwie z 7 czerwca 2011 r. strona powodowa powołuje się na nowy fakt, a to uprawomocnienie się wyroku Sądu Rejonowego z dnia 21 lipca 2010 r. którym to oddalono żądanie Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. zasądzenia od A. i K. S. (1) zapłaty z tytułu zaległego wkładu mieszkaniowego.

Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia (...) tożsamość roszczeń zachodzi, kiedy sąd ma w obu sprawach orzec o tym samym, dysponując tymi samymi faktami, które mają spowodować ocenę tego samego żądania i kiedy rozstrzygnięcie jednej ze spraw oznacza rozstrzygnięcie także drugiej. O tym zaś, czy chodzi o tę samą lub inną podstawę faktyczną, a więc o ten sam lub odmienny stan faktyczny sprawy, nie rozstrzygają konkretne twierdzenia strony powodowej lub brak takich twierdzeń, lecz istnienie lub nieistnienie przed zamknięciem rozprawy okoliczności faktycznych, tj. zdarzeń lub stanów składających się na stan faktyczny, z którym norma prawna rozstrzygająca o słuszności żądania wiąże dochodzone skutki prawne.

Powódka w aktualnym pozwie powołuje się na nowe fakty powstałe po zakończeniu postępowania prowadzonego przez Sąd Okręgowy w sprawie sygn. akt I C 432/05, a zatem również i stan faktyczny obecnie uległ zmianie, co niweczy przesłankę tożsamości roszczeń.

Mając na uwadze powyższe na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)